เรื่องเสร็จที่ ๔๖๑/๒๕๓๕

บันทึก

เรื่อง การขอเพิกถอนการจดทะเบียนเพิ่มทุนและขอคืนเงินค่าธรรมเนียม ของบริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า

กรมทะเบียนการค้าได้มีหนังสือ ที่ พณ ๐๖๐๖/๑๖๑๑ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมทะเบียนการค้ามีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิและการขอคืนเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนดังกล่าวของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ซึ่งมีข้อเท็จจริงโดยสรุปว่า

เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔ กรรมการของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ได้อาศัยมติจากที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๓๔ และครั้งที่ ๒/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ตามลำดับ ยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการทางทะเบียนของบริษัทฯ คือ จดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนจดทะเบียนเพิ่มทุน และแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด จากเดิม ๔๐๐ ล้านบาท (แบ่งออกเป็น ๘๐ ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ ๕ บาท) เป็น ๙๐๐ ล้านบาท (แบ่งออกเป็น ๑๘๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๕ บาท) โดยบริษัทฯได้ชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิจำนวน ๒๐๐ บาท และค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนเพิ่มทุนจำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท และนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนตามคำขอของบริษัทดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ และวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๓๕ กรรมการของบริษัทฯ คือ นายวันชัย จิราธิวัฒน์ และนายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์ ได้มีหนังสือรวม ๒ ฉบับ ร้องขอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และอธิบดีกรมทะเบียนการค้า เพื่ออนุญาตให้บริษัทฯถอนหรือนายทะเบียนเพิกถอนคำขอจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิที่ได้รับจดทะเบียนไว้แล้วนั้น พร้อมทั้งคืนเงินค่าธรรมเนียม โดยอ้างว่า การยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นไปโดยความเข้าใจผิดและสำคัญผิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจดทะเบียน โดยบริษัทฯประสงค์เพียงการจดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนเท่านั้น ขณะเดียวกันบริษัทฯเข้าใจว่าต้องมีการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ ๕ (ทุน) ก่อนการจัดสรรและกำหนดราคาค่าหุ้น และปัจจุบันบริษัทฯยังมิได้มีการเสนอขายหรือเรียกค่าหุ้นที่เพิ่มทุน เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นและเหมาะสมต้องเรียกเงินค่าหุ้นเพิ่มทุน ความเข้าใจผิดพลาดดังกล่าวเกิดขึ้นจากผู้รับมอบอำนาจซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯในการเตรียมคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการยื่นขอจดทะเบียน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น กรมทะเบียนการค้าเห็นว่า มีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทมีอำนาจจะเพิกถอนการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัทโรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ได้หรือไม่

๒. ถ้านายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนตาม ๑. แล้ว เงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนที่ได้ชำระไปแล้วผู้ขอจดทะเบียนจะขอคืนได้หรือไม่

ตามประเด็นปัญหาทั้งสองกรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่กรมทะเบียนการค้าได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นเป็นสองฝ่าย ดังนี้

๑. กรณีปัญหาเพิกถอนการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ

ฝ่ายแรกเห็นว่า ในเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีคำวินิจฉัยไว้ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๓ เรื่อง กองทัพบกขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีของบริษัท วาย อาร์ วี คอร์บอเรชั่น จำกัด สรุปความได้ว่า การเพิกถอนคำขอจดทะเบียนที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทได้รับจดทะเบียนไปแล้วนั้น จะกระทำได้ก็แต่โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง หาใช่เป็นอำนาจของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทโดยลำพังที่จะทำการเพิกถอนการจดทะเบียนใด ๆ ที่ตนได้กระทำไปแล้วได้ไม่ ดังนั้น นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจึงไม่มีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของโรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด โดยนัยเดียวกัน

ฝ่ายที่สองเห็นว่า การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมตามปัญหานี้ดำเนินการโดยสำคัญผิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจดทะเบียน และทางบริษัทฯไม่มีเจตนาที่จะทำการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิในขณะนั้น โดยพิจารณาได้จากมติของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯครั้งที่ ๑/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ในระเบียบวาระที่ ๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหุ้นที่เพิ่มทุนนั้นยังมิได้มีการจัดสรรหรือจำหน่ายออกไป ฉะนั้น ข้อเท็จจริงขัดกับข้อความที่บริษัทฯนำมาขอจดทะเบียน กรณีปัญหารายนี้ต่างจากกรณีของบริษัท วาย์ อาร์ วี คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยมีคำวินิจฉัยมา เพราะกรณีของบริษัท วาย์ อาร์ วี คอร์ปอเรชั่น จำกัด นั้น การขอจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีของบริษัทฯได้กระทำไปโดยถูกต้องตรงตามความประสงค์ของบริษัทฯ เพียงแต่การชำระบัญชีกระทำไปอย่างบกพร่องเท่านั้น ส่วนกรณีของการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด นี้ การขอจดทะเบียนของบริษัทฯได้กระทำไปโดยความสำคัญผิดของผู้รับมอบอำนาจดำเนินการจดทะเบียน) กรณีจึงไม่สามารถจะนำมาเทียบเคียงกันได้

๒. กรณีขอคืนเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

ฝ่ายแรกเห็นว่า หากกรณีที่ปรากฏว่านายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัททำการเพิกถอนการจดทะเบียนตามปัญหาข้อแรกไปเสีย ก็ต้องถือว่ามีผลเท่ากับไม่มีการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ผู้ขอจดทะเบียนย่อมมีสิทธิที่จะขอคืนเงินค่าธรรมเนียมได้ ตามนัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๒๗ เรื่อง การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท (ปัญหาการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนตามมาตรา ๑๐๑๘ แห่ง ป.พ.พ. และการขอคืนเงินค่าธรรมเนียม) ซึ่งวินิจฉัยไว้สรุปความได้ว่า เมื่อไม่มีการจดทะเบียนหรือ

เป็นการรับจดทะเบียนในเรื่องที่จะรับจดทะเบียนไม่ได้ ผู้ขอจดทะเบียนก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม และถ้าได้ชำระไปแล้วผู้ขอจดทะเบียนย่อมมีสิทธิขอรับคืนได้ ทั้งนี้ เพราะเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัทจะเรียกเก็บได้ต่อเมื่อนายทะเบียนสั่งรับจดทะเบียนแล้ว

ฝ่ายที่สองเห็นว่า กรณีของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ซึ่งนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครได้รับจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิให้นั้น เป็นการจดทะเบียนที่เสร็จสมบูรณ์ต้องตามคำขอและความประสงค์ (ในขณะนั้น) ของผู้ขอจดทะเบียนแล้ว ย่อมถือได้ว่ารัฐได้ให้บริการหรือทำหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ขอจดทะเบียนจึงมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่รัฐตามอัตราที่กำหนด ดังนั้น เมื่อภายหลังบริษัทฯ มาขอถอนคำขอจดทะเบียนหรือขอให้นายทะเบียนเพิกถอนการจดทะเบียนครั้งนั้น โดยปรากฏว่าเป็นเพราะความผิดของผู้ขอจดทะเบียน จึงไม่มีเหตุผลอันใดที่ผู้ขอจดทะเบียนจะขอคืนค่าธรรมเนียม และน่าจะไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายในการเสียค่าธรรมเนียม อนึ่ง ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ต่างไปจากกรณีของบริษัท นอร์ธทอมสแตนดาร์ด จำกัด ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยวินิจฉัยให้คืนค่าธรรมเนียม เนื่องจากกรณีนั้นได้มีการเพิกถอนการจดทะเบียนเพราะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดพิษณุโลกได้สั่งรับจดทะเบียน (แก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิผิดพลาดไป โดยเป็นความผิดนายทะเบียนเองเพราะนายทะเบียนไม่มีอำนาจจะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงให้ผู้เริ่มก่อการเดิมเหลือไม่ถึงจำนวนเจ็ดคนได้)

จากการที่เจ้าหน้าที่ของกรมทะเบียนการค้ามีความเห็นเป็นสองฝ่ายดังกล่าวและไม่อาจหาข้อยุติได้ กรมทะเบียนการค้า จัดส่งเรื่องมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัย เพื่อกรมทะเบียนการค้าจะได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือของกรมทะเบียนการค้าดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมทะเบียนการค้า) แล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔ บริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการทางทะเบียนของบริษัทฯ คือ จดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนจดทะเบียนเพิ่มทุน และจดทะเบียนแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) จากเดิม ๔๐๐ ล้านบาท เป็น ๙๐๐ ล้านบาท และนายทะเบียนได้ตรวจคำขอจดทะเบียนดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีรายการครบถ้วนถูกต้องโดยได้ตรวจสอบมติพิเศษที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่มีมติให้เพิ่มทุนจาก ๔๐๐ ล้านบาท เป็น ๙๐๐ ล้านบาท ว่าเป็นไปโดยถูกต้อง[๑]

---

[๑] ดังปรากฏหลักฐานตามรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ที่มีมติให้เพิ่มทุนจากเดิมที่ได้จดทะเบียนไว้ ๔๐๐ ล้านบาท เพิ่มทุน ๕๐๐ ล้านบาท โดยออกหุ้นใหม่เป็นหุ้นสามัญจำนวน ๑๐๐ ล้านหุ้น หุ้นละ ๓ บาท (รวมทุนของบริษัทฯเป็น ๙๐๐ ล้านบาท ๑๘๐ ล้านหุ้น หุ้นละ ๕ บาท) และมีมติมอบหมายให้คณะกรรมการของบริษัทฯ เป็นผู้จัดสรรและกำหนดราคาค่าหุ้นเมื่อได้มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนแล้ว และมีมติแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ รายการว่าด้วยทุนตามรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๒/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ที่ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นได้มีมติยืนยันมติของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๓๔ ดังกล่าว

ตามมาตรา ๑๑๙๔[๒] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นายทะเบียนจึงรับจดทะเบียนรายการดังกล่าวไว้ ต่อมากรรมการของบริษัทฯสองคน (คือนายวันชัย จิราธิวัฒน์ และนายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์) ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๕ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และมีหนังสือลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๓๕ ถึงอธิบดีกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอให้แก้ไขการจดทะเบียนเพิ่มทุนหรือถอนคำขอจดทะเบียนเพิ่มทุนและการจดทะเบียนแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิดังกล่าวที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเพื่อให้ทุนจดทะเบียนมีจำนวนทุนจดทะเบียน ๔๐๐ ล้านบาทเท่าเดิม โดยอ้างว่ามติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษให้เพิ่มทุนนั้นได้กำหนดเงื่อนไขว่าหุ้นใหม่ที่เพิ่มขึ้นนั้นให้กรรมการบริหารของบริษัทฯรับไปจัดสรรและกำหนดราคาหุ้นไว้ด้วย แต่ในทางปฏิบัติขณะนี้กรรมการบริหารของบริษัทฯยังมิได้ทำการจัดสรรและกำหนดราคาหุ้นให้เป็นไปตามมติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯได้มายื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการทางทะเบียนของบริษัทฯโดยการจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ไปก่อนโดยความเข้าใจผิด การยื่นคำขอจดทะเบียนดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติที่คลาดเคลื่อนไปจากเจตนาของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น จึงขอแก้ไขหรือถอนคำขอจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด เพื่อให้ตรงตามมติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และขอคืนค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนเพิ่มทุนจำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ในประเด็นแรกที่หารือว่า นายทะเบียนจะมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ได้หรือไม่ นั้น ในปัญหานี้มีประเด็นอันต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า การรับจดทะเบียนเพิ่มทุนและการรับจดทะเบียนแก้ไขข้อความในหนังสือบริคณห์ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้โดยถูกต้องตามกฎหมายแล้วหรือไม่ ในประเด็นนี้เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้มีบทบัญญัติเรื่องการจดทะเบียนเพิ่มทุนไว้โดยเฉพาะ คงจำกัดไว้แต่เฉพาะเรื่องวิธีการเพิ่มทุนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๒๐ ที่บัญญัติ

---

[๒] มาตรา ๑๑๙๔ ถ้าที่ประชุมใหญ่ได้ลงมติอันใดเป็นลำดับกันสองครั้งประชุมแล้วมติอันนั้นท่านให้ถือว่าเป็นมติพิเศษ เมื่อได้ทำให้เป็นไปโดยวิธีที่ดั่งจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมตินั้น ได้จดลงในคำบอกกล่าวนัดประชุมใหญ่ครั้งแรก

ที่ประชุมครั้งแรกได้ลงมติโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ส่วนของจำนวนเสียงทั้งหมด

การประชุมใหญ่ครั้งหลังนั้น ได้นัดเรียกและได้ประชุมกันในเวลาไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน และไม่มากกว่าหกสัปดาห์ภายหลังการประชุมครั้งแรก

ข้อความอันที่ประชุมครั้งแรกได้ลงมตินั้น ได้จดไว้เต็มสำนวนในคำบอกกล่าวนัดประชุมครั้งหลังด้วย

ที่ประชุมครั้งหลังได้ลงมติยืนตามมติของทีประชุมครั้งแรกโดยคะแนนเสียงโดยคะแนนเสียงข้างมากนับได้ไม่น้อยกว่าสองในสามส่วนของจำนวนเสียงทั้งหมด

ว่า “บริษัทจำกัดอาจเพิ่มทุนของบริษัทขึ้นได้ด้วยออกหุ้นใหม่โดยมติพิเศษของประชุมผู้ถือหุ้น” และต้องนำมติพิเศษที่อนุญาตให้เพิ่มทุนนั้นไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีมติพิเศษตามมาตรา ๑๒๒๘[๓] และในการเพิ่มทุนดังกล่าวนั้น บริษัทจะต้องดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิเรื่องจำนวนทุนของบริษัทรวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของบริษัทหากข้อบังคับของบริษัทมีข้อกำหนดเกี่ยวกับจำนวนทุนของบริษัทไว้ โดยต้องไปทำการจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของบริษัทตามมาตรา ๑๑๔๕[๔] ประกอบกับมาตรา ๑๑๔๖[๕] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และนอกเหนือจากบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดดังกล่าว ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยังมีบทบัญญัติบังคับในส่วนที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนหุ้นของบริษัทอยู่อีกส่วนหนึ่ง คือ บทบัญญัติตามมาตรา ๑๑๐๔ ที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑ ว่าด้วยสภาพและการตั้งบริษัทจำกัดซึ่งมีบทบัญญัติว่า “จำนวนหุ้นทั้งหมดซึ่งบริษัทคิดจะจดทะเบียนนั้นต้องมีผู้เข้าชื่อซื้อหรือออกให้กันเสร็จก่อนการจดทะเบียนของบริษัท” แต่บทบัญญัติดังกล่าวนี้ก็เป็นแต่เพียงบทกำหนดบังคับแก่เรื่องของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และไม่มีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตราใดบังคับให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การเพิ่มทุนในภายหลังของบริษัทแต่อย่างใด จึงเห็นได้ว่าการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทนั้นไม่มีข้อจำกัดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดว่าจะต้องกระทำเพียงใด ดังนั้น การที่ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นได้มีมติพิเศษให้บริษัท โรงแรมเซ็ลทรัล พลาซ่า จำกัด เพิ่มทุน ๕๐๐ ล้านบาทโดยออกหุ้นใหม่เป็นหุ้นสามัญจำนวน ๑๐๐ ล้านหุ้น หุ้นละ ๕ บาท และมอบให้คณะกรรมการเป็นผู้จัดสรรและกำหนดราคาค่าหุ้น[๖] กรณีเป็นแต่เพียงการกำหนดหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการเพื่อให้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดสรรหุ้นให้เป็นไปตามมาตรา ๑๒๒๒[๗] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น มิใช่เป็นเงื่อนไขที่กำหนด

---

[๓] มาตรา ๑๒๒๘ มติพิเศษซึ่งอนุญาตให้เพิ่มทุนหรือลดทุนนั้น บริษัทต้องจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ลงมตินั้น

[๔] มาตรา ๑๑๔๕ จำเดิมแต่ได้จดทะเบียนบริษัทแล้ว ท่านห้ามมิให้ตั้งข้อบังคับขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิแต่อย่างหนึ่งอย่างใด เว้นแต่ได้มีการลงมติพิเศษ

[๕] มาตรา ๑๑๔๖ บรรดาข้อบังคับอันได้ตั้งขึ้นใหม่ หรือได้เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นหน้าที่ของบริษัทที่จะให้ไปจดทะเบียนภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีลงมติพิเศษ

[๖] รายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔ (โปรดดูเชิงอรรถ (๑) หน้า ๔)

[๗] มาตรา ๑๒๒๒ บรรดาหุ้นที่ออกใหม่นั้น ต้องเสนอให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายตามส่วนจำนวนหุ้นซึ่งเขาถืออยู่

คำเสนอเช่นนี้ ต้องทำเป็นหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ถือหุ้นทุก ๆ คน ระบุจำนวนหุ้นให้ทราบว่าผู้นั้นชอบที่จะซื้อได้กี่หุ้น และให้กำหนดวันว่าถ้าพ้นวันนั้นไปมิได้มีคำสนองมาแล้วจะถือว่าเป็นอันไม่รับซื้อ

เมื่อวันที่กำหนดล่วงไปแล้วก็ดี หรือผู้ถือหุ้นได้บอกมาว่าไม่รับซื้อหุ้นนั้นก็ดี กรรมการจะเอาหุ้นเช่นนั้นขายให้แก่ผู้ถือหุ้นคนอื่นหรือจะรับซื้อไว้เองก็ได้

บังคับว่า การจดทะเบียนเพิ่มทุนจะต้องกระทำเมื่อคณะกรรมการได้จัดสรรหุ้นเสร็จและกำหนดราคาค่าหุ้นแล้วแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นได้มีมติพิเศษให้เพิ่มทุนของบริษัทฯขึ้นและมีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัทฯแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ได้ไปยื่นคำขอจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) เพื่อให้เป็นไปตามมติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และนายทะเบียนได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า มติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นและนายทะเบียนได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า มติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเช่นนั้นมีอยู่จริงและคำขอจดทะเบียนนั้นถูกต้องตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๑๙[๘] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับจดทะเบียนว่านายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนได้ต่อเมื่อปรากฏว่า ในการขอจดทะเบียนนั้น คำขอจดทะเบียนหรือเอกสารซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในกฎหมายว่าให้จดแจ้ง หรือรายการขัดกับกฎหมาย หรือยังส่งเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบังคับไว้ แต่หากปรากฏว่าคำขอจดทะเบียนใดไม่มีลักษณะตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว นายทะเบียนจะต้องรับจดทะเบียนให้โดยไม่มีอำนาจปฏิเสธข้อความเหล่านั้น ทั้งนี้ ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๓/๒๔๗๗ ที่วินิจฉัยว่า “เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนหรือตัวแทนของหุ้นส่วนบอกกล่าวยืนยันว่าห้างหุ้นส่วนเลิกจากกันและจัดการทรัพย์สินแล้ว ทั้งคำขอขีดชื่อห้างหุ้นส่วนก็ไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๐๑๙ แล้ว นายทะเบียนต้องรับจดทะเบียนให้โดยไม่มีหน้าที่ปฏิเสธข้อความเหล่านั้น” นายทะเบียนจึงต้องรับจดทะเบียนตามคำขอดังกล่าวนั้นไว้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า การรับจดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด เป็นการรับจดทะเบียนไว้โดยถูกต้องแล้ว[๙]

ประเด็นอันต้องพิจารณาต่อไปมีว่า การจดทะเบียนที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้โดยถูกต้องแล้ว นายทะเบียนจะมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียน ได้หรือไม่ เพียงใด ในประเด็นนี้เห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเพิกถอนเอกสารใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนาย

---

[๘] มาตรา ๑๐๑๙ ถ้าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในลักษณะนี้ว่าให้จดแจ้งก็ดี หรือถ้ารายการอันใดซึ่งจดแจ้งในคำขอหรือในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายก็ดี หรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่งด้วยกันกับคำขอจดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่งให้ครบก็ดี หรือถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้ก็ดี นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้ จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารนั้นจะได้ทำให้บริบูรณ์หรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้นั้นครบทุกสิ่งอัน หรือได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อนั้นแล้ว

[๙] คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้เคยพิจารณาให้ความเห็นตามบันทึก เรื่อง การเพิ่มทุนของบริษัท จำกัด (มาตรา ๑๑๐๔ มาตรา ๑๑๔๕ มาตรา ๑๑๔๖ มาตรา ๑๒๒๐ และมาตรา ๑๒๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) เพื่อตอบข้อหารือของกระทรวงพาณิชย์ ว่า การจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดด้วยการออกหุ้นใหม่ โดยมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บริษัทจำกัดไม่จำเป็นต้องจัดให้มีผู้เข้าซื้อหุ้นที่ออกใหม่จนครบก่อนที่จะนำความมาจดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าว (เรื่องเสร็จที่ ๓๓๐/๒๕๑๗ แจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่สร. ๐๘๐๑/๕๖๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๗

ทะเบียนได้ให้คำรับรองหรือรับจดทะเบียนไปแล้วนั้น จะกระทำได้ก็แต่โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้ง เมื่อได้รับจดทะเบียนแล้วนายทะเบียนหามีอำนาจที่จะเพิกถอนทะเบียนที่ได้รับจดไว้แล้วแต่อย่างใดไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากทะเบียนที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้แล้วนั้นเป็นเอกสารมหาชน[๑๐] ที่เจ้าหน้าที่ได้จัดทำขึ้น ซึ่งบทบัญญัติของมาตรา ๑๒๗[๑๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้อง จนกว่าจะมีการนำสืบให้เห็นถึงความไม่บริสุทธิ์หรือความไม่ถูกต้องแห่งเอกสารนั้น อันเป็นบทบังคับว่าทะเบียนที่นายทะเบียนได้รับจดไว้แล้วนั้นเป็นทะเบียนที่ถูกต้องอยู่ จนกว่าจะมีการนำสืบให้เห็นถึงความไม่บริสุทธิ์หรือความไม่ถูกต้องแห่งเอกสารนั้น และเมื่อศาลได้วินิจฉัยแล้วว่าการรับจดทะเบียนนั้นมีความไม่ถูกต้องหรือความบกพร่องและมีคำสั่งให้นายทะเบียนเพิกถอนการจดทะเบียนนายทะเบียนจึงจะมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนที่รับจดไว้แล้วนั้นได้ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยชัดแจ้งให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนได้ ดังเช่นที่กำหนดให้อำนาจนายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๔๖[๑๒] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้นาย

---

[๑๐] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๐๒๑ และมาตรา ๑๐๒๒ ได้กำหนดให้นายทะเบียนต้องจัดทำรายการย่อของทะเบียนที่ได้ลงทะเบียนไว้ในลงพิมพ์โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาโดยกำหนดให้ถือว่าเอกสารและข้อความที่ได้ลงทะเบียนไว้ และได้กล่าวถึงไว้โดยย่อรายการที่ได้ประกาศโฆษณาแล้วนั้น เป็นอันถือว่าบุคคลทุกคนต้องทราบ โดยมาตราดังกล่าวกำหนดความไว้ดังนี้

มาตรา ๑๐๒๑ นายทะเบียนทุกคนจะต้องแต่งย่อรายการซึ่งได้ลงทะเบียนส่งไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ ตามแบบซึ่งเสนาบดีเจ้ากระทรวงจะได้กำหนดให้

มาตรา ๑๐๒๒ เมื่อได้พิมพ์โฆษณาดั่งนั้นแล้ว ท่านให้ถือว่าบรรดาเอกสารและข้อความซึ่งลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในย่อรายการนั้นเป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวงไม่เลือกว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องด้วยห้างหุ้นส่วนหรือด้วนบริษัทนั้น หรือที่ไม่เกี่ยวข้อง

[๑๑] มาตรา ๑๒๗ เอกสารมหาชนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรอง หรือสำเนาอันรับรองถูกต้องแห่งเอกสารนั้น และเอกสารเอกชนที่มีคำพิพากษาแสดงว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้องนั้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้อง เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายที่ถูกอ้างเอกสารนั้นมายัน ต้องนำสืบความไม่บริสุทธิ์หรือความไม่ถูกต้องแห่งเอกสาร

[๑๒] มาตรา ๑๒๔๖ (๑) เมื่อใดนายทะเบียนบริษัทมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าบริษัทใดมิได้ทำการค้าขายหรือประกอบการงานแล้ว ท่านให้นายทะเบียนมีจดหมายส่งทางไปรษณีย์ไปยังบริษัทนั้นเพื่อได้ถามว่ายังทำการค้าขายหรือประกอบการงานอยู่ประการใดหรือหาไม่

(๒) ถ้านายทะเบียนส่งจดหมายไปแล้วมิได้รับตอบภายมในเวลาเดือนหนึ่งไซร้ เมื่อสิ้นเวลาเดือนหนึ่งนั้นแล้ว ภายในสิบสี่วันต่อแต่นั้นไปให้นายทะเบียนมีจดหมายอีกฉบับหนึ่งส่งจดทะเบียนไปรษณีย์ไปยังบริษัท อ้างเท้าความถึงจดหมายฉบับแรกและแถลงว่ายังมิได้รับตอบหนังสือนั้นกับว่าถ้าได้ตอบจดหมายฉบับที่สองนี้ภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ลงในจดหมายนั้นแล้ว จะได้ออกแจ้งความโฆษณาเพื่อการขีดชื่อบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียน

(๓) ถ้านายทะเบียนได้รับตอบจากบริษัทว่า บริษัทมิได้ทำค้าขายหรือประกอบการงานแล้วก็ดี หรือมิได้รับตอบจดหมายฉบับที่สองนั้นเป็นประการหนึ่งประการใด ภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ส่งไปก็ดี นายทะเบียนจะโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ และให้คำบอกกล่าวเป็นหนังสือจดทะเบียนไปรษณีย์ไปยัง

ทะเบียนมีอำนาจขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียนได้ ถ้ามีมูลเหตุอันควรเชื่อว่าบริษัทนั้นมิได้ทำการค้าขายหรือประกอบการงานแล้วโดยวิธีการเพิกถอนนายทะเบียนจะต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าว

จากหลักกฎหมายที่มีอยู่ดังกล่าว จึงมีความเห็นว่า อำนาจในการรับจดทะเบียนของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๐๑๙[๑๓] ดังเช่น การรับจดทะเบียนเพิ่มทุนและการรับจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในหนังสือบริคณห์ที่นายทะเบียนที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้โดยถูกต้องและโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วนั้น นายทะเบียนไม่มีอำนาจมีจะสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นได้ หากผู้ขอจดทะเบียนหรือผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าข้อความที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้นั้นมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงประการใด คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียก็ต้องไปดำเนินการทางศาลเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงและให้ศาลมีคำสั่งต่อไป นายทะเบียนไม่มีอำนาจหน้าที่ในการที่จะเป็นผู้พิสูจน์ข้อเท็จจริงหรือวินิจฉัยสั่งการให้เพิกถอนการจดทะเบียนได้ และนอกจากนั้นหากบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด มีความจำเป็นที่จะลดทุนการจดทะเบียนลงจากที่ได้จดทะเบียนเพิ่มทุนเป็นทุนจดทะเบียน ๙๐๐ ล้านบาท ให้คงเหลือทุนจดทะเบียน ๔๐๐ ล้านบาท ตามที่ได้จดทะเบียนไว้แต่เดิมก่อนมีมติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นให้เพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทฯ ก็เป็นหน้าที่ของบริษัทฯที่จะต้อง

บริษัทก็ได้ ว่าเมื่อล่วงเวลาสามเดือนนับแต่วันบอกกล่าวบริษัทนั้นจะถูกขีดชื่อออกจากทะเบียนและจะต้องเลิก เว้นแต่จะแสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๔) ถ้าในกรณีที่กำลังชำระสะสางบัญชีเลิกบริษัท นายทะเบียนมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าไม่มีตัวผู้ชำระบัญชีทำการอยู่ก็ดี หรือการงานของบริษัทได้ชำระสะสางตลอดแล้ว แต่รายงานแถลงบัญชีอันท่านบังคับไว้ว่าผู้ชำระบัญชีจะพึงต้องทำนั้น ยังมิได้ทำขึ้นสำหรับระยะเวลาหกเดือนอันนับแต่วันนายทะเบียนทำคำบอกกล่าวเรียกเอารายงานบัญชีและส่งทางไปรษณีย์ไปยังบริษัท หรือส่งไปยังผู้ชำระบัญชี ณ สถานที่อันปรากฏเป็นสำนักงานชั้นที่สุดของเขานั้นก็ดี ท่านว่านายทะเบียนจะโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่และส่งคำบอกกล่าวไปยังบริษัทเช่นอย่างที่ได้กล่าวมาในอนุมาตราก่อนนี้ก็ได้

(๕) เมื่อสิ้นกำหนดเวลาดั่งจดแจ้งไปในคำบอกกล่าวนั้นแล้ว ถ้าบริษัทมิได้แสดงมูลเหตุมาเป็นอย่างอื่นก่อนนั้น ท่านว่านายทะเบียนจะขีดชื่อออกเสียทะเบียนก็ได้ และในการนี้ให้ออกแจ้งความโฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษา และบริษัทนั้นก็ให้เป็นอันเลิกกันตั้งแต่เมื่อโฆษณาแจ้งความในหนังสือราชกิจจานุเบกษานั้น แต่ว่าความรับผิดของกรรมการ ของผู้จัดการและผู้ถือหุ้นทุก ๆ ตนมีอยู่เท่าไร ก็ให้คงมีอยู่อย่างนั้น และฟ้องเรียกบังคับได้เสมือนดั่งว่าบริษัทยังมิได้เลิก

(๖) ถ้าบริษัท หรือผู้ถือหุ้น หรือเจ้าหนี้ใด ๆ ของบริษัทรู้สึกว่าต้องเสียหายมิเป็นธรรมเพราะการที่บริษัทถูกขีดชื่อจากทะเบียนนั้นไซร้ เมื่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นหรือเจ้าหนี้ยื่นคำร้องต่อศาล และศาลพิจารณาได้ความเป็นที่พอแก่ใจว่า ในขณะที่ขีดชื่อบริษัทจากทะเบียนนั้นบริษัทยังทำการค้าขายหรือยังประกอบการงานอยู่ก็ดี หรือมิฉะนั้นเห็นเป็นการยุติธรรมในการที่จะให้บริษัทนั้นได้กลับคืนขึ้นทะเบียนก็ดี ท่านว่าศาลจะสั่งให้กลับจดชื่อบริษัทคืนเข้าสู่ทะเบียนก็ได้ และถ้าเช่นนั้นท่านให้ถือว่าบริษัทนั้นได้คงตั้งยืนยงตลอดมาเสมือนดั่งว่ามิได้มีการขีดชื่อออกเลย อนึ่ง ด้วยคำสั่งอันนั้นศาลจะสั่งและวางข้อกำหนดไว้เป็นประการใด ๆ ตามที่เห็นเป็นยุติธรรมด้วยก็ได้ เพื่อจัดให้บริษัทและบรรดาบุคคลอื่น ๆ เข้าสู่ฐานอันใกล้ที่สุดกับฐานเดิมเสมือนดั่งว่าบริษัทนั้นมิได้ถูกขีดชื่อออกจากทะเบียนเลย

[๑๓] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘ ข้างต้น

ดำเนินการขอมติพิเศษของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อลดทุนของบริษัทฯลงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๒๔[๑๔] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ด้วยเหตุดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) จึงมีความเห็นว่า นายทะเบียนไม่อาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเพิ่มทุนและการจดทะเบียนแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๕ (ทุน) ของบริษัท โรงแรมเซ็ลทรัลพลาซ่า จำกัด ที่นายทะเบียนได้รับจดหมายไว้โดยถูกต้องแล้วได้ และเมื่อได้มีความเห็นนายทะเบียนไม่อาจสั่งเพิกถอนการรับจดทะเบียนไม่อาจสั่งเพิกถอนการรับจดทะเบียนดังกล่าวได้แล้วเช่นนี้ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อหารือในประการที่สองหารือว่า ถ้านายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนแล้วเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนที่ได้ชำระไปแล้วผู้ขอจดทะเบียนจะขอคืนได้หรือไม่

แนวความเห็นดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ซึ่งได้เคยให้ความเห็นเพื่อตอบข้อหารือของกรมทะเบียนการค้าที่หารือว่า นายทะเบียนมีอำนาจที่จะเพิกถอนการรับจดทะเบียนเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนบริษัทได้หรือไม่ และนายทะเบียนจะเพิกถอนการรับจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีของบริษัท วาย อาร์ วี คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้หรือไม่ ตามบันทึก เรื่อง กองทัพบกขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีของบริษัท วาย อาร์ วี คอร์ปอเรชั่น จำกัด ตามเรื่องเสร็จที่ ๑/๒๕๓๓ แจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือที่ นร. ๐๖๐๑/๐๐๒ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๓ ซึ่งแนบมาพร้อมบันทึกความเห็นนี้

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)
รองเลขาธิการฯ
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๓๕

---

[๑๔] มาตรา ๑๒๒๔ บริษัทจำกัดจะลดทุนของบริษัทลงด้วยลดมูลค่าแต่ละหุ้น ๆ ให้ต่ำลง หรือลดจำนวนหุ้นให้น้อยลงโดยมติพิเศษของประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้